

DOTEKY

67
2011

LORM

SPOLEČNOST PRO HLUCHOSLEPÉ
SOCIETY FOR THE DEAFBLIND

BULLETIN LORMU - LÉTO

VERŠE • SLOVO ŠÉFREDAKTORA • ZPRÁVY Z LORMU •
NAD DOPISY ČTENÁŘŮ • PŘÍBĚH • SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ
PORADNA • ZDRAVÍ • HAF • INFORMACE • OSOBNOSTI
ZE SVĚTA HLUCHOSLEPÝCH • ZE SVĚTA • SPOLEČENSKÁ
KRONIKA • ZÁLIBY (HOBBY) • VZKAZY MOUDRÝCH •
RECEPTY

6 • ČERVENOBÍLÉ DNY UŽ PODEVÁTÉ POMÁHAJÍ
HLUCHOSLEPÝM

13 • BŘECLAVSKO ZE SEDLA TANDEMU

26 • PŘÍČINY HLUCHOSLEPOTY: BARDET-BIEDLŮV
SYNDROM

31 • ZAJÍMAVÉ KOMPENZAČNÍ POMŮCKY

VERŠE	3
SLOVO ŠÉFREDAKTORA	4
ZPRÁVY Z LORMU	6
Červenobílé dny už podeváté pomáhají hluchoslepým	6
Sbírka Červenobílé dny 2011 aneb postřehy studentů a dobrovolníků	8
Okénko do Moravskoslezského kraje	11
Okénko do Jihomoravského kraje	11
Činnost brněnské pobočky očima průvodce	11
NAD DOPISY ČTENÁŘŮ	13
Břeclavsko ze sedla tandemu • Týden na tandemech • Morava je krásná zem • Zápisky z pobytu v Břeclavi • Tmavomodrý festival • Výlet s brněnským klubem	
PŘÍBĚH – Jsem tvůj člověk... ..	18
SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ PORADNA	22
Posuzování příspěvku na péči dle MPSV	22
Vláda znovu schválila balíček sociálních škrtů, které zrušil ÚS	25
ZDRAVÍ	26
Příčiny hluchoslepoty: Bardet-Biedlův syndrom	26
Na očkování proti klíšťové encefalitidě letos přispívají všechny zdravotní pojišťovny	28
HAF	29
SLUŽEBNÍ PLEMENA PSŮ PRO HANDICAPOVANÉ (2. část) ...	29
INFORMACE	31
Zajímavé kompenzační pomůcky	31
Na nových policejních recepcích budou od dubna pracovat zdravotně postižení	35
Přístupová práva psů se speciálním výcvikem	36
OSOBNOSTI ZE SVĚTA HLUCHOSLEPÝCH	38
Jack Clemo (1916–1994)	38
ZE SVĚTA	39
Mezinárodní konference o hluchoslepotě v září v Sao Paulo	39
SPOLEČENSKÁ KRONIKA • Jubilea	40
ZÁLIBY (HOBBY)	41
LÉČIVÉ A AROMATICKÉ BYLINY	
Léčivý nápoj lapacho je čaj Inků	41
Z LITERÁRNÍ ČINNOSTI HLUCHOSLEPÝCH LORMÁKŮ	43
VZKAZY MOUDRÝCH	46
RECEPTY • Troubový guláš	46

*Jste-li okouzleni krásou barev, zvuků,
neděkujte tomu štěstí přede mnou,
raději podejte mi bez rozpaků ruku,
abych šla s vámi a ne za stěnou.*

VERŠE

Nářek hluchého

Hieronymus Lorm

Když zefír jemně k večeru vane,
klid znavenému kyne,
to zvon volá k modlitbě,
pobožnosti světlo svaté rozsvěcuje.

Já ubohý zvon neslyším.

Když srdce často těžké a v úzkosti je,
oblak chmury nás obklopuje
a náš pohled nahoru míří,
osvěžuje nás hudba lyry,
která se jemně bolestí prodírá.

Já ubohý lyru neslyším.

Když nás o drahé smrt připraví,
když osudem jsme zraněni,
pozemským štěstím opuštěni
a přáteli si na tu bídu stěžujeme,
je to on, kdo nám útěchu věnuje.

Já ubohý útěchu neslyším.

Proto zní píseň z prsou mých
tak těžce a tupě, plna chmury.
Co potěšit má, co to je?
Co naplní mé srdce chutí?
Tu přiznávám drahocenně:

Já ubohý neslyším nic.

*Překlad z němčiny: Hanuš Jelínek
Úprava textu: Zdena Jelínková*

SLOVO ŠÉFREDAKTORA

Milí čtenáři!

Ani se mi nechce věřit, že se blíží léto a s tímto nejteplejším obdobím roku každoročně přichází doba dovolených. Mnozí z nás si ji mohou užívat na plážích u moře nebo s cílem poznávat cizí kraje v různých částech světa. Jiní zase dávají přednost výletům po půvabných koutech naší krásné vlasti. Také řada hluchoslepých Lormáků se náruživě věnuje turistice, případně se oddává letním radovánkám na koupalištích, kolem rybníků a řek.

Hluchoslepota je specifické postižení dané souběžným poškozením zraku a sluchu různého stupně. Dvojnásobný smyslový handicap přináší takovému jedinci širokou škálu problémů. Způsobuje především potíže při komunikaci, prostorové orientaci, samostatném pohybu, sebeobslužných dovednostech a přístupu k informacím. Hluchoslepým lidem dále zabraňuje plnohodnotně se zapojit do společnosti. Nezbytně vyžadují zajištění odborných služeb, kompenzačních pomůcek a nezřídka úpravy prostředí, ve kterém žijí. Mezi významné aspekty patří zavedení červenobílé hole, která označuje osoby s hluchoslepotou a usnadňuje jim orientaci v prostoru a samostatný pohyb.

Občany s tímto postižením od roku 1991 sdružuje naše občanské sdružení, které letos oslaví 20 let od svého vzniku. Pracovníci LORMu rovněž pomáhají osobám s hluchoslepotou v každodenním životě jako průvodci a tlumočníci na úřadech, u lékaře apod. Učí klienty samostatnosti nácvikem komunikace, samostatného pohybu a prostorové orientace s červenobílou holí. Dále pro hluchoslepé připravují řadu sportovních a společenských akcí. Mimo pomoci hluchoslepým se naše organizace zabývá také řadou kampaní, jež veřejnost informují o problematice tohoto těžkého postižení. Jednou z mnoha prospěšných akcí je celonárodní veřejná sbírka Červenobílé dny, při které už podeváté mohli lidé podpořit hluchoslepé. Letos se do hlavní sbírkové akce, kterou tradičně ve druhé polovině dubna o.s. LORM pořádá, zapojilo 325 dvojic studentů ve 34 městech České republiky. Této sbírce je věnována podstatná část letního čísla Doteků. Za přečtení jistě stojí druhý díl seriálu v rubrice HAF, který je věnován labradorskému retrieverovi, dnes běžnému a hojně vyhledávanému vodicímu psovi pro nevidomé a hluchoslepé. V rubrice HLUCHOSLEPÉ OSOBNOSTI přinášíme některá fakta o životě dnes téměř zapomenutého anglického básníka Jacka Clema. Nejen milovníci exotických nápojů si rádi přečtou článek o indiánském čaji z posvátného stromu lapacho v seriálu o léčivých a aromatických bylinách. Ani tentokrát nebudou chybět další aktuální zprávy, cenné rady a důležité informace.

Hodně slunných a teplých letních dnů, krásnou a ničím nerušenou dovolenou, do bronzova opálenou pokožku, životní optimismus a samozřejmě ještě více dobrého počtení, případně příjemný poslech na CD-ROMu, upřímně přeje

Váš

Zdeněk Sedláček

ZPRÁVY Z LORMU

Červenobílé dny už podeváté pomáhají hluchoslepým

Už podeváté mohli lidé podpořit hluchoslepé během celonárodní veřejné sbírky Červenobílé dny. Letos se do hlavní sbírkové akce, kterou tradičně na konci dubna pořádá o.s. LORM – Společnost pro hluchoslepé, zapojilo 325 dvojic studentů ve 34 městech České republiky. Prodejem červenobílých náramků přátelství a minipropisek vybrali dobrovolníci celkem 370 587 Kč. Výtěžek se navýšil o dalších 29 502 Kč z Charitativní červenobílé aukce, která od 12. do 19. dubna běžela na portálu aukro.cz. Necelých 20 000 Kč zaslali na sbírkový účet individuální dárci, za březen až duben dostalo sdružení LORM 318 dárcovských SMS v hodnotě 8 586 Kč. Celkový výtěžek na sbírkovém kontě se blíží k částce 430 000 Kč.

V charitativní aukci se dražilo celkem 23 originálních předmětů, které do aukce věnovaly známé osobnosti. Podle očekávání se cena nejvýše vyšplhala u Ceny Anděl od kapely Chinaski. Štědrý zájemce z Moravy si „anděla“ vydražil za sedm tisíc korun. Lítý boj k našemu velkému překvapení nastal o fotografii Chucka Norrise s autogramem a tričkem, o kterou se ve finále přetahovalo 14 dražitelů. Akčního hrdinu si nakonec vydražil stejný zájemce, který si také nejvíc přihodil na „anděla“ od Chinaski, kšiltovku s autogramem Dominika Haška i značkové hodinky a celkově přispěl částkou dosahující téměř 12 000 Kč!

Velmi si vážíme pomoci, které se nám dostalo od individuálních dárců, našich dobrovolníků, partnerů a všech, kteří se aktivně zapojili do 9. ročníku veřejné sbírky a charitativní aukce, neboť právě díky Červenobílým dnům a podpoře veřejnosti můžeme i přes úsporná opatření dál zajišťovat sociální služby pro hluchoslepé. Letošní roční dotace od Ministerstva práce a sociálních věcí na celostátní služby byla našemu sdružení oproti předchozím rokům snížena téměř o 2 miliony korun a sotva stačí pokrýt 34 % pláno-

vaných nákladů. Výtěžek ze sbírky je tedy nepostradatelný.

Úspěšnost jednotlivých ročníků sbírky stojí na zapojení studentů ze středních, vyšších odborných a vysokých škol. Rok od roku je však pro nás obtížnější získat ke spolupráci další školy, navíc v posledních letech od jara do podzimu probíhá v ulicích více sbírek. O to více si proto ceníme podpory studentů ze všech škol, ať už jdou s námi do sbírky podeváté nebo poprvé. Letošní novinkou bylo, že sbírku v Praze v pondělních odpoledních hodinách podpořili andělé – hostesky ze společnosti ppm factum. Ochotní dobrovolníci se našli i mezi našimi přáteli, kteří neváhali vzít si v práci volno a ve veselých červenobílých oblečcích poutali ve sbírkových dnech pozornost Pražanů.

Červenobílé dny však nekončí a veřejnost může sbírku podporovat v průběhu celého roku, například zasláním dárcovské SMS ve tvaru **DMS LORM na číslo 87 777** (cena jedné dárcovské SMS je **30 Kč**, o.s. LORM obdrží 27 Kč). Pro příspěvky je také otevřeno sbírkové konto **43-8709380297/0100**. Podrobné informace o sbírce včetně vyúčtování všech předchozích ročníků přináší stránky www.cervenobiledny.cz.

Děkuji všem spolupracovníkům, partnerům i dobrovolníkům za jejich podporu, nadšení a úsilí, které věnovali 9. ročníku sbírky!

*Petra Zimermanová
ředitelka o.s. LORM*

9. ročník sbírky Červenobílé dny se konal díky laskavé podpoře našich partnerů:

Nadace člověk člověku, První stavební obnova, s.r.o.,
Toptrans EU, a.s., Ardagh Group, MuchoGusto, OP TIGER,
spol. s r.o., Screenet, s.r.o., Aukro s.r.o., GZH, s.r.o.,
ppm factum, Český rozhlas, Radio Čas, babyweb.cz,
zijemenapln.cz, herec Vladimír Javorský,
grafička Irena Egerová (Šlachtová),
animátor Radim Ševčík, fotograf Petr Tarčinec

Sbírka Červenobílé dny 2011 aneb postřehy studentů a dobrovolníků

Když vás někdo zásobuje denními zprávami, co všechno obnáší organizace sbírky Červenobílé dny (Petro, nepřestávej posílat!), probudí se ve vás červík svědomí. A právě prodej červenobílých náramků přátelství a minipropisek se zdál skvělou příležitostí být trošku při tom nápomocen. Už při odebrání potřebného materiálu a povolení jsem si uvědomila to velké úsilí všech dam z LORMu, které stojí za touto akcí. Což mě jenom utvrdilo, že těch pár věnovaných hodin bude stát za to. Ani instrukce, jak oslovovat náhodné chodce a jaké případné negativní reakce můžeme očekávat, neochladily mé nadšení.

Se dvěma kolegyněmi z práce jsme se tedy sešly v úterý v půl osmé ráno na metru Pankrác. Naše oblečení na dálku hrálo zářivou červenobílou kombinací, k tomu dobrá nálada a už jsme „odchytávaly“ cestující při jediném východu z metra. Asi jsme jim nedávaly moc šancí na únik, ale dát 30 korun je jako si koupit máslo, akorát se vám nezvýší cholesterol, ale dobrý pocit. Ano, někteří uhýbali pohledem a skoro před námi i utíkali, ale obecně mě překvapila jejich štědrost. Jedna paní se mi omluvila, že nemá drobné. Zašla si rozměnit do trafiky a jaké bylo překvapení, když pak do krabičky zasouvala dvousetkorunovou bankovku! I lidská zvědavost nám pomáhala naplňovat kasičku. Kolegové, kteří přijížděli ráno metrem, nás obklopili, a to přilákalo i ostatní cestující. Chtěli se dozvědět, co se zdarma rozdává, a při té příležitosti rovněž přispěli pár drobnými. Za hodinku už nám pomalu docházely upomínkové předměty a my jsme již předtím slíbili našim dalším kolegům, že je obereme přímo u jejich pracovního stolu. Stihly jsme obejít pouze 2 oddělení a mince nebylo již kam dávat. Proto příští rok bereme rovnou plné batohy předmětů, abychom se vrátily na Zborovskou potěžkané kilogramy cinkavého kovu.

Děkujeme za vynikající příležitost a držíme palce, ať máte hodně příznivců a přispěvatelů!

*Pavla Hladíková
dobrovolnice z Prahy*

Většina dotazovaných reagovala negativně, odvracela pohled, jen co zahlédla naše barevná trička. Častokrát se nám stalo, že jsme ani nedořekly větu a lidé odcházeli. Někteří nás zase naopak s úsměvem nechali dopovědět větu a řekli, že v žádném případě nepřispějí. Samozřejmě, že všechny reakce nebyly negativní. Dokonce se nám stalo, že za námi přiběhla paní a sama od sebe nám chtěla přispět. Jinak většinou přispívali lidé, kteří vypadali chudě. Když jsme šly za někým, kdo vypadal, jako že na to má, tak skoro vždy nepřispěl.

*Tereza Peukertová, Lucie Márinková
studentky z VOŠ mezinárodního obchodu
a OA v Jablonci n. Nisou*

Letoší sbírky jsem se zúčastnila na základě informace, že letos není dostatečný počet dobrovolníků jako v letech minulých. Řekla jsem si, proč to nezkusit a zároveň udělat něco pro druhé.

Naše dvojice byla trochu specifická, česko-kolumbijská. Začali jsme na Václavském náměstí v Praze, kde se nám podařilo vybrat polovinu příspěvků. Poté jsme se pomalu přesunuli na Palackého náměstí, kde jsme cestou nasbírali další část příspěvků.

Abych mohla být na sbírce celý den, vzala jsem si dovolenou. Vybírat peníze není v dnešní době nic jednoduchého a zvláště, pokud člověk nemá s ničím podobným zkušenosti. Zpočátku mě zamrzelo, když se oslovený člověk zamračil a řekl, že nemá čas nebo peníze. Po počátečních negativních emocích jsme si vytypovali určité skupiny lidí, kteří po oslovení přispívali nejčastěji, a dařilo se. Posléze jsme se radovali z každého dalšího příspěvku, a to byla pro nás motivace oslovovat další lidi. Vybírání příspěvků jsme museli ukončit již ve tři hodiny odpoledne. Jelikož jsem chtěla docílit maximálního sladění oblečení (červenobílé), použila jsem sice hezké, ale nepraktické obutí, takže po celodenním chození se mi udělaly puchýře.

Můj celkový dojem ze sbírkového dne je ale velmi pozitivní. Krásný slunný den strávený „smyslů plnou“ prací.

*Hedvika Munoz-Rodriguez
dobrovolnice z Prahy*

Prodávání a vybírání příspěvků v Jablonci nad Nisou bylo docela dobré. Setkaly jsme se jak s pozitivním, tak i opačným názorem. Někteří lidé vůbec nejevili zájem, otočili hlavu a ani nás nevyslechli. Podle nás si neumí představit, jaké je hrozné, když člověk nevidí a neslyší. My po osobním setkání s tímto člověkem už víme, že to pro ně musí být náročné, a zároveň obdivujeme ty, kteří bojují a snaží se žít dál. Ale naopak někteří lidé byli velice příjemní, přispívali i přes 50 Kč a ani nechtěli nabízený dáreček. Nicméně i přes ty špatné zážitky bychom rády prodávaly i příští rok. Byla to skvělá zkušenost.

*Simona Formánková, Lucie Žďárská
studentky z VOŠ mezinárodního obchodu
a OA v Jablonci n. Nisou*

Ve dnech 18.–20. dubna se po celé České republice konal 9. ročník sbírky na podporu hluchoslepých osob s názvem Červenobílé dny. Počasí sbírce i nám, dobrovolníkům, přálo, celé tři dny bylo slunečno.

Sbírka začínala od osmi hodin, zúčastnily se jí dvojice dobrovolníků, kteří nabízeli k zakoupení červenobílé náramky a propisky v hodnotě 30 Kč. Každá z dvojic měla určené místo, na kterém se obvykle pohybuje mnoho lidí, kde předměty prodávala.

Setkaly jsme se s různými postoji a reakcemi námi oslovených kolemjdoucích. Někteří lidé byli velice ochotní a o sbírku i její účel projevíli zájem. Naopak jiní se k nám stavěli zády, byli nepříjemní a mnohdy nás i ignorovali. Tento přístup veřejnosti jsme očekávaly, a proto nás příliš nepřekvapil a ani neodradil. Chtěly bychom podotknout, že o této problematice a o tomto postižení jsou lidé málo informováni, a i to byl možná důvod jejich nezájmu a nedůvěry.

Závěrem chceme říci, že jsme velice rády, že jsme se mohly alespoň malou měrou podílet na pomoci lidem s hluchoslepotou prostřednictvím sbírky a že si vážíme všech společností, jako je LORM, které pomáhají lidem s jakýmkoli handicapem.

*Denisa Chrpová, Nadě Mrštíková,
Adéla Pospíšilová, Lucie Strnadová
studentky z Univerzity Hradec Králové*

Okénko do Moravskoslezského kraje

Co je to pracovní extáze?

Ahoj všem ze slunné Ostravy! Jestlipak víte, co je to TA PRACOVNÍ EXTÁZE? Normálně ji nevnímám, ale když se do ní dostanu, věřte, je to příjemný pocit uvědomit si, že ten člověk hluchoslepý nelítá po světě sám! Dělán besedy v mateřských školách už osmý rok a je pořád co vysvětlovat této mrňavé a zvědavé lidské společnosti – co je to hluchoslepota, co červenobílá hůl... Malý človíček poslouchá, ani nedýchá, je v pozoru jak na vojně, přemýšlí, jak je možné, že někdo s duálním postižením zraku a sluchu je schopen vnímat krásu kolem nás. Mají mnoho otázek, na které jim rád odpovím... A tu nastává okamžik TĚ PRACOVNÍ EXTÁZE. Vysvětlováním a ukázkami, jak na to, a oni koukají jak telátko na nové vrátko (tedy vrátka). Je toho mnoho co ukázat, ale děti pořád nevěří a nevěří, a tak musím i je zapojit do této životní hry, přesně jak říkal učitel národů Jan Ámos Komenský: škola, v našem případě školka, hrou. A já dodávám, že když se chce, všechno jde, příkladem a vzorem je paní Helena Kellerová.

Milí Lormáci a přátelé, díky mé kamarádce Zdeně jsem se odhodlal napsat do Doteků těchto pár řádků a přeji Vám všem hodně zdraví, kterého není nikdy dost!

Váš Láďa Holba a psí kamarád Pedro

Okénko do Jihomoravského kraje

Činnost brněnské pobočky očima průvodce

Vážení a milí Lormáci,
se zájmem sleduji v Dotecích zprávy o aktivitách jednotlivých poboček LORMu. S jejich autorkami, terénními pracovníkyněmi, se znám z pobytů a celorepublikových víkendových akcí organizace a chtěla bych jim z pozice pozorovatele vyslovit své uznání pro zvolenou profesi, jež se projevuje v poskytování služeb hluchoslepým lidem, markantně pak v klubové činnosti. Pochopitelně mě to

provokuje k porovnání se životem v brněnské pobočce, do něhož mohu nahlédnout jako stálá průvodkyně paní Boženy Bízové.

To, co staví brněnskou pobočku na vysoký stupeň hodnocení, je profesionální a laskavý přístup její terénní sociální pracovnice paní Heleny Jelínkové, která má potřebný fortel, pracovitost, vytrvalost a kreativitu. Klubové akce připravuje s promyšleným zřetelem na možnosti a schopnosti klientů, se snahou o rozvoj jejich manuální zručnosti a všeobecného poznávání, prošpikované radostnou pohodou, což s povděkem kvitujeme i my, průvodci.

Z vlastní dlouholeté zkušenosti vím, kolik práce a starostí dá příprava a realizace třeba jen jednodenního výletu, a my jsme od začátku roku podnikli dokonce už čtyři.

První do Jihlavy na interaktivní výstavu soch, druhý do ÚSP Chrlice na prohlídku zdejšího zařízení spojenou s výstavou soch a rukodělných výrobků klientů, mezi nimiž je i několik Lormáků, třetí do Dolních Kounic na historicky ojedinělou zříceninu románského kláštera Rosa coeli, čtvrtý k Mohyle míru, památníku slavkovské Bitvy tří císařů z dob napoleonských válek.

Také k návštěvám místních výstav a pamětihodností je pečlivá příprava nezbytná. Rovněž těch jsme letos absolvovali několik, mě osobně nejvíce zaujala návštěva podzemí brněnské radnice, nazvaného Mincmistrovský sklep.

Návštěvy klubovny jsou oblíbené zejména pro takřka rodinnou atmosféru, pokaždé se zde něco zajímavého tvoří, trochu se povídá, popíjí se čaj nebo káva, přikusují se sladké i slané dobroty, ovoce... Omezené prostory pronajaté kanceláře nutí naši „terénku“ k usilovnému přemýšlení a vymýšlení témat a náplně setkání, k domácí přípravě materiálů a polotovarů pro zábavné vytváření milých drobností. Utkané závěsky a pokrývečky zdobí nyní interiér klubovny. I já jsem si mohla vyrobit vánoční přáníčko, voňavý levandulový sáček či netradiční velikonoční vajíčko na špejli.

Máme dokonce i vlastního dopisovatele, jímž je jeden z klientů, pan Josef Jeřábek, který čas od času napíše své postřehy pro čtenáře Doteků.

Možná byste se mě rádi zeptali, kam jsem vlastně v tom hodnocení brněnské pobočky, ke kterému mne vyprovo-

kovaly zprávy z jiných poboček LORMu, vlastně dospěla? Nuže, mám za to, že v tomto porovnání není nutné ani důležité pořadí, stupínky vítězů, procenta a další statistické údaje. Hlavní je, že pobočky žijí aktivním, smysluplným životem, že v dosahování uspokojení klientů je u všech zřetelný jednotný postup formou pokorné a laskavé služby plné dobré vůle a nakažlivého elánu. A proto pokládám za milou povinnost poděkovat svým jménem VŠEM pracovníkům za obětavou práci, popřát jim, klientům i průvodcům zdraví, štěstí, úsměvnou pohodu a vzájemné porozumění.

*Jiřina Fučíková
dobrovolnice z Brna*

NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

Břeclavsko ze sedla tandemu

Ze začátku nás Břeclav vítala brekem, ale nakonec se počasí umoudřilo a vyšlo nám až do konce pobytu, i přes středeční bouřku. Každý den jsme své oře sedlali a brázdili s nimi celý Lednicko-valtický areál: Valtice, Rendez-vous, zvaný též Dianin chrám, Tři Grácie, Apollonův chrám, kaple sv. Huberta, Lednice s krásným parkem, Minaretem a nedalekým Janovým hradem.

V pondělí jsme si udělali celodenní výlet do podhůří Pálavy, jediné vyvýšenině široko daleko. Projížděli jsme lužními lesy lemujícími tok Dyje, obhlédli dolní Novomlýnskou nádrž. Obědovou přestávku jsme si udělali v Dolních Věstonicích. Jiný den jsme se zajeli podívat na vykopávky a právě restaurovaný zámeček Pohansko. Další den jsme zajeli na nejnižnější cíp Moravy – soutok Moravy a Dyje. Tam mě zaujaly ponorné sítě u každé chatky na rakouské straně hranice. Také jsme tam obdivovali bobří okus stromu. Ve středu odpoledne jsme vyrazili okouknout naše jižní sousedy. Želbohu, sotva jsme zajeli k Reintalu, začala nás honit bouřka, takže jsme to vzali podél hranice do Schratzenbergu a do Valtic, kde jsme se tak tak stačili schovat před

deštěm a blesky do místní cukrárny. Večer se pár odvážlivců vydalo na grilovačku k mému bývalému spolužákovi na zahradu. Jen škoda, že to bylo až po večeři a Borek začal grilovat brzy, takže jsme to měli téměř studené. Spanilou jízdu Břeclavskem jsme korunovali návštěvou židovského hřbitova a synagogy v Břeclavi.

Já jsem si jízdy užívala a vzala jsem to jako takový svůj dárek k mým narozeninám.

Zuzana Urbánková

Týden na tandemech

Asi všichni, co jeli na pobyt do Břeclavi, vyjeli za deštivého počasí. Nálada nebyla nejlepší, ale věřili jsme, že bude lépe. Sobota nám též propršela, Martina, vedoucí pobytu, to krásně vyřešila – dopoledne povídání o Břeclavi, po obědě malé sportovní zápolení. Ukázalo se, že věk nebyl důležitý, zručnost ano.

V neděli už bylo lépe a my se moc těšili na kola. Mně byla přidělena trasérka Petra, výborný vodič, ale hlavně jezdila bezpečně a neriskovala. Vždy mě informovala o okolí kolem nás. Když nebylo co k vidění, tak si krásně pobrukovala jako dobrý chod motoru, což pro mě znamenalo, že je v pohodě. S Petrou jsem jel do Mikulova na vernisáž výstavy věnované Hiernonymu Lormovi. Měli to moc hezky udělené, radost byla na mé straně, byly tam vystaveny mé výrobky z výtvarné soutěže. Ten den jsme najeli přes 50 km.

Poprvé jsem poznal, že jižní Morava je doopravdy krásná. Na celodenním výletu s Petrou se nám porouchala přehazovačka, opravna byla vzdálená asi 4 km. Z kopečka jsme jeli, jinak pěšky. Překvapilo mě, s jakým klidem se věc řešila. Oprava netrvala dlouho a milý pán si řekl za opravu hodně málo, což nás s Petrou potěšilo. A mohli jsme zase uhánět dál na základnu.

Morava je krásná a naše vzpomínky též. Protože je uchovávané v srdci. Moc děkuji LORMu za tak krásné pobyty a těším se na další setkání. Petro a všichni ostatní, ještě jednou velký dík, bylo to nádherné!!

Milan Koklar

Morava je krásná zem

Ta jižní Morava je jistě krásná zem, posázená vinohradem. O tom, že začátek tohoto článku je pravdivý, se mohli přesvědčit účastníci cykloturistického a turistického pobytu od 27. května do 3. června v Břeclavi.

Ubytování v hotelu Čech bylo dobré, nevýhodou bylo točité schodiště a těsná blízkost velmi frekventované silnice. Pokoje byly se sociálním zařízením a s televizí. Personál byl ochotný, strava dobrá a dostačující. Neobvyklé byly polévky při večeři a dostatek nápojů po celý den, čaj, káva a různé ovocné šťávy v ceně pobytu. V recepci byla možnost zakoupení lahvového piva.

Počasí nám celkem přálo, pouze v sobotu přšelo, ale to nám nevadilo. Dopoledne jsme si poslechli přednášku paní Fučíkové o Břeclavi, četných památkách a jejím okolí. Odpoledne jsme se pobavili a zasmáli při zábavných a sportovních soutěžích. V neděli dopoledne se někteří účastníci podívali do červeného kostela Navštívení Panny Marie v Poštorné. Odpoledne byla možnost se zúčastnit vernisáže výstavy o Hieronymu Lormovi v Mikulově, kde byly také vystaveny výrobky našich klientů. Lokalita byla dobře vybrána jak pro cykloturistiku, tak pro pěší turistiku. Nachází se v rovinatém terénu s dostatkem cyklotras a četných historických památek. Navštívili jsme také Lednicko-valtický areál. Cykloturisté měli možnost poznat Pohansko a podívat se na soutok Moravy a Dyje. Zdatnější cykloturisté si troufli na celodenní výlet do Dolních Věstonic. Také pěší turisté si užili pěkných vycházek.

Za pečlivě připravený program patří dík vedoucí pobytu Martině Kučerové, také za pěkný přístup k účastníkům, stejně jako i všem ostatním průvodcům, trasérům a tlumočnickům. Bez jejich pomoci by se někteří naši klienti neměli možnost tohoto krásného pobytu zúčastnit a plně si ho užít, proto jim patří poděkování. Budeme se opět těšit na další pobyt pořádaný o.s. LORM!

Josef Jeřábek, Brno

Zápisky z pobytu v Břeclavi

V pátek 27. května jsem jel se Štěpánkou v Brně na nádraží. Štěpánka koupila jízdenky na vlak. Jel jsem sám osobním vlakem do Břeclavi. Ve vlaku přišel průvodčí, řekl jsem, za kolik přijedeme do Břeclavi, nevěděl jsem. Průvodčí mě vedl asi 50 metrů po nádraží, čekal jsem u pokladen. Zuzka přišla. Vedla mě do hotelu.

Neděle: Šli jsme na vycházku asi 4 km do kaple svatého Huberta. Odpoledne do Mikulova na výstavu věnovanou výročí narození Hieronyma Lorma. Zpívali, hovořili, zpívali. Prohlíželi jsme si na výstavě obrázky. Pili jsme vodu a chutnali jsme buchty. Večer jsme se vrátili do hotelu.

Pondělí: Na vycházku jsme šli přes Kančí oboru na náměstí, pak autobusem do hotelu. Odpoledne jsme šli na židovský hřbitov, přes koupaliště do města.

Úterý: Ráno jsme jeli do Lednice, pluli jsme lodí po řece Dyji, šli jsme v parku, zámku, skleníku. Odpoledne na vycházku asi 8 km přes kapli svatého Huberta do Dianina chrámu, pak autobusem do hotelu.

Středa: Dopoledne jsme šli do Valtic. V zámeckém dvoře socha, kašna, zahrada. Odpoledne jsme šli do synagogy na výstavu. Byla bouřka.

Moc se mi to líbilo.

Jan Kessner

Tmavomodrý festival

Ve dnech 13.–14. května proběhl v Brně Tmavomodrý festival. Hlavním programem festivalu byl 22. ročník mezinárodní přehlídky hudebních vystoupení zrakově postižených dětí a mládeže.

Společnost TyfloCentrum Brno připravila jako každoročně také doprovodný program – výstavu kompenzačních pomůcek, které jsem se zúčastnil s USP Chrlice 13. 5. spolu s manželkou Lenkou. Vystavovala tam řada firem, např. Adaptech, s.r.o., Praha: speciální software a hardware pro nevidomé a slabozraké, kamerové lupy, mobilní telefony,

dále ACE Design, s.r.o., Brno: speciální software a hardware pro nevidomé a slabozraké, Elvos, s.r.o., Brno: kamerové lupy, hlasové majáčky, Galop, s.r.o., Praha: speciální software a hardware pro nevidomé a slabozraké, kamerové lupy, mobilní telefony, Spektra, v.d.n., Praha: speciální software a hardware pro nevidomé a slabozraké, kamerové lupy, mobilní telefony, Sagitta Ltd., s.r.o., Brno: dodavatel optických pomůcek pro zrakově postižené, Tyflopomůcky Olomouc: široký sortiment drobných pomůcek pro zrakově znevýhodněné občany. Největší zájem jsem měl o výpočetní techniku, počítače a mobilní telefony, které by byly použitelné pro moji sluchovou vadu, a mobilní telefony pro manželku využitelné k psaní SMS v maximálně zvětšeném písmu. Zaujal mě jeden, u kterého byla možnost změnit barvu displeje z bílé na černou a zvětšit písmo tak, aby ho Lenka přečetla. Líbil se jí a chválila si ho. Zajímala mě kapacita písmen na displeji při zvětšeném písmu pro kontrolu textu.

Také mě zaujal odčítač a zvětšovač do mobilu TALKS & ZOOMS, který dokáže zvětšit obrazovku mobilního telefonu a zároveň syntetickým hlasem čte text na obrazovce. Mezi další zajímavé pomůcky patří Auto-Lektor, přístroj pro čtení psaného textu syntetickým hlasem. Tento přístroj pracuje podobně jako skener, ale nemusí se připojovat k počítači a má jednoduché ovládání. Text nebo kniha se vloží do přístroje a ten text přečte. Texty se mohou ukládat do interní paměti nebo uložit na přenosný disk. U obou pomůcek bylo uvedeno, že na úhradu mohou přispět pověřené úřady až do plné výše ceny pomůcky. Další informace k těmto pomůckám jsou dostupné na www.spektra.eu. Mám ale informace z Adaptechu, že je zatím o tuto pomůcku malý zájem.

Bohužel, dvouhodinová návštěva pro mne byla velmi krátká, bylo málo času na prohlídku dalších zajímavých exponátů. Příští rok se raději domluvím s pracovníci naší brněnské pobočky LORMu, abych měl více prostoru nejen na prohlídku, ale i na dotazy.

Máte-li zájem o pomůcky tohoto typu, určitě vám návštěvu dalšího ročníku Tmavomodrého festivalu doporučuji!

Výlet s brněnským klubem

V úterý 26. dubna jsme jeli autobusem do Modřic, hledali jsme na zastávce autobus. Kde je zastávka – vpravo nebo vlevo? Autobus ujel. Tak jsme poobědvali v restauraci polévku, knedlíky, maso a zelí a pak teprve odjeli do Dolních Kounic do kláštera Rosa coeli a židovské synagogy. Klášter byl založen v roce 1180 Vilémem z Pulína. Starobylé město Dolní Kounice se nachází asi 25 km jihozápadně od Brna v údolí řeky Jihlavy. Ve městě lze najít spoustu památek z různých období – kapli sv. Antonína, romantickou zříceninu kláštera Rosa coeli, zámek, židovskou synagogu, měšťanské renesanční a barokní domy... Moc se mi to líbilo!

Jan Kessner

PŘÍBĚH

Jsem tvůj člověk...

Některé lidi potkáváme snad jen proto, abychom sami sebe dopohlavkovali k poznání, že dostáváme od života téměř všechno skoro zadarmo...

Dagmar Prošková jako tříměsíční miminko přežila napadení meningokokem. Přežila, ale platila za tohle vítězství sluchovou vadou. Sedmileté pískle se muselo smířit s naslouchadlem. Cedila přes ně násobilku, gramatiku a později chemické vzorce tak usilovně, že chemická průmyslovka se jevila jako logické pokračování vzdělání. Po maturitě nastoupila jako laborantka do provozní laboratoře v tehdejší rakovnické Rakoně, ale na doporučení ušního lékaře odešla, po půl roce našla zaměstnání v podnikové laboratoři pivovaru v Žatci – a mohla už nejen plánovat manželství a mateřství. Poťouchlík osud se ale chystal znovu jí nastavit nohu. „Do osmadvaceti let jsem řídila auto, zrak jsem měla v pořádku, ale po zánětu slinivky jsem zažila za volantem šok – měla jsem pocit, že kapota

vpředu se zužuje, dokonce že nedohlédnu na její konec...”

Že je nedobře až zle, nejen tušila, a oční z vinohradské nemocnice v Praze to potvrdili: pigmentace sítnice, postupující degenerace téhle části očí. Důrazně doporučili zapomenout na řidičský průkaz a změnit zaměstnání; protože pracovala i s jedy, riziko zhoršování zraku bylo o to větší.

Poslechla. I když sdělení na klinice, že za jednu či dvě desítky let může o zrak přijít úplně, nebrala zcela vážně. Člověk nemusí být hazardér ani fatalista – stačí upnout se na víru, že doktoři za tu dlouhatánskou dobu na „něco“ přijdou.

Poslechla ale taky s vědomím, že každý den na vesnici bez auta je řůženec komplikací: dojíždění do práce, k lékaři, na nákupy... Manžela odvádělo povolání na cesty po celé republice – a autobusy na přání dosud nikdo nezavedl. „Byla jsem na autě hodně závislá a psychicky jsem to nesla dost těžce.“

Ale člověk unese hodně, má-li pocit užitečnosti. Třináct let hlídala kvalitu piva a nealko nápojů z tehdejších severočeských pivovarů a sodovkáren včetně přípravy, a protože odebrané vzorky před výstavem bylo také třeba degustovat, někdy jí i soused pivař záviděl... Práce ji bavila – než došlo k rušení podnikových laboratoří a z desetičlenného kolektivu měla poslední výplatu dostat jako první ona... Ušla tomu „díky“ kontrole na klinice: kvůli riziku progresivního zhoršení zraku se vracela domů s neschopenkou a po půlroce ji posudková komise poslala do invalidního důchodu.

Ztráta denního kontaktu se zaměstnanci pivovaru se ukázala jako fantomová bolest v místě amputované končetiny, práce v domácnosti se změnila v monotónní zajišťování servisu pro rodinu... A navíc se pořád vtíravěji do vědomí dotloukalo neodbytné: Zůstane Jiří se mnou, bez sluchadla prakticky hluchou a slepnoucí? Neodejde za mladší a zdravou?

Naštěstí Dagmar Prošková patří mezi jedince, kteří se vyznačují výtečnou vlastností: po odeznění ochromujících okamžiků krize pátrají, jak po pádu vstávají jiní. Zjistila, že v Lounech je pobočka Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých, vydala se tam, nabídla ruce

i hlavu – a několik let se osvědčovala coby členka výboru.

Od problematiky nevidomých ji dělil pomyslný krok k hluchoslepým. Její zrak totiž prošel metamorfózou v trubcové vidění, což představuje „průzor“ o šíři klíčové dírky, omezení zorného pole do výšky i šířky: pravé oko do tří, levé do pěti stupňů, šero pro ni zhoustlo ve tmu. Získat kontakt na LORM – Společnost pro hluchoslepe nebylo nijak obtížné; tohle počtem členů nevelké, zato množstvím aktivit pozoruhodně čilé sdružení pořád víc pronikalo do povědomí veřejnosti. Našla tam pro sebe otevřené dveře a za těmi příležitost slyšet nejednu praktickou radu – třeba jak získat červenobílou hůl nebo počítač s hlasovým výstupem.

Brzy ale nechtěla jen přijímat. Přála si vracet úrok z toho, co mezi Lormáky, jak si členové sdružení říkají, postupně získávala.

Začala s nimi jezdit na rekondiční pobyty, naučila se používat Lormovu abecedu a učí se taktilní znakový jazyk pro vzájemnou komunikaci. Kývnout na pozvání pracovat ve výkonné radě LORMu jí připadlo už jako samozřejmost. Zejména když ji na pobyty doprovázel manžel. Uvedl se jako průvodce a pokračoval v roli pomocníka, lyžařského traséra i řidiče tandemového bicyklu.

Akcemi družného kruhu Lormáků měli na co navazovat. Mladá žena z chmelařských rovin Žatecka, která miluje hory, nepotřebovala zase tak moc k tomu, aby naočkovala virus téhle lásky svému manželovi. Zkušenost přece říká: Ukaž někomu krajinu i z malého kopečku a on propadne horám. Poznali spolu Krkonoše, Beskydy, Tatry, Jeseníky, přivoněli k lesům Šumavy, stezky v Krušných horách neměřili odpochoďovanými kilometry, spíš hloubkou společného prožívání – a při každé příležitosti se tam natěšeně vracejí. Manželé, partneři za sněhové fujavice i za rán křtěných rosou.

Druhého spolehlivého průvodce a společníka, ale taky kamaráda, má paní Prošková už čtvrtým rokem ve vodicím psu Assimovi. Napsala o něm půvabné i láskyplné vyznání do literární soutěže o Cenu Hieronyma Lorma. V rodokmenu má uvedeno, že je plemeno chodský pes, ale to nevyovídá vůbec nic o jeho postavení takříkajíc společenském. Assim získal privilegium účastnit se vánočního klubového

setkání členů sdružení a byl pasován na psa Lormáka.

Není v Proškovice rodině psem prvním. Jedním z koníčků paní Dagmary byla řadu let sportovní kynologie. Netušila ovšem, když docházela na „cvičák“ s německým ovčákem Askem, že přijde čas, kdy bude potřebovat psa vodícího. Askem se dožil věku psa kmeta – třinácti let. Zůstalo po něm prázdno, které dcery vzaly jako pokyn k iniciativě opatřit mamce štěně. Nebyla proti, ale měla podmínku. „Líbil se mi vždycky kvůli svému temperamentu chodský pes.“

U chovatele, kde měli volné poslední dva psí kluky, se zeptala manžela: „Chceš dalšího chlapa do rodiny?“ Otázka byla vlastně zbytečná – o odpověď se postaral přítulný plyšáček sám.

V dospělosti absolvoval výcvik, rozumí základním povelům poslušnosti, umí podávat předměty, najít na ulici přechody, schody, naznačit blízkost obrubníku nebo změnu terénu. Naviguje svou paní při nástupech a sestupech z eskalátoru, v dopravních prostředcích pro ni vyhledá volné místo k sezení. Přímo s potěšením ji doprovází do obchodů a restaurací, s důstojností sobě vlastní snáší pro nos psa nijak vábné aroma ordinací či kadeřnictví, listonošky neaportuje... „Je to kamarád, se kterým nepoznáte žádné splíny, nepoddáte se sám sobě. Je výborný společník, ale jakmile jsme sami, můžu se na něj stoprocentně spolehnout.“

Přátelé říkají o Dagmaře Proškové, že je pohodový člověk. Má schopnost vyzařovat a šířit kolem sebe to, co svede dotyky sdělit Lormova abeceda: Jsem ti nablízku, jsem tady pro tebe a kvůli tobě, jsem tvůj člověk a nabízím přátelství.

Možná v ní tyhle vlohy aktivovala i jóga. Umění žít v souladu sám se sebou, soustředit se, nahlédnout do sebe, zvládnout meditační techniky. „Jóga mě motivovala, uklidnila, začala jsem se radovat z každého dne a učím se, že pro to, abych se cítila šťastná, musím něco udělat především já sama.“ Cvičit docházela zpočátku sama, ale manžel Jiří se brzy přidal – zřejmě i tohle nadšení na něj dokázala přenést.

V roce 2007 mohla paní Prošková oslavovat návrat do zaměstnání. Při výběru kompenzační pomůcky – počítače se zvětšovací programem včetně hlasového výstupu – jí

dodávající firma nabídla zaškolení u ní doma. A nejspíš proto, že projevovala talent, přijel ji ve finále závěru vyzkoušet osobně šéf firmy! A pak nabídl práci. Pomáhat dalším zájemcům o počítač s vyřizováním administrativy s tím spojené, připravit žádost a další dokumenty, potřebné na dofinancování kompenzační pomůcky, a oslovit nadaci, jež by na úhradu téhle techniky přispěla. Ani nepotřebovala čas na rozmyšlenou. Třeba i proto, že obě dcery už dospěly.

Dál zůstává členkou LORMu. Člověk potřebuje k dobrému životu společenství. K někomu patřit. Mít zázemí rodiny, partnera, pár dobrých přátel. Přátelským kruhem a motivačním prostředím se pro Dagmar Proškovou stali klienti LORMu. „Tam jsem poznala lidi, kteří jsou na tom mnohem hůř než já. A to mě dovedlo ke schopnosti vyrovnat se s tím co je, nemyslet na zázrak a nenechat se zlomit.“

Dobré krédo pro celý život. Pro dny sváteční i všední. Určitě i pro zítřek...

Jan Nouza

SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ PORADNA

Posuzování příspěvku na péči dle MPSV

Posuzování dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho důsledků, tedy stanovování stupně závislosti pro účely přiznání příspěvku na péči, se zjednoduší podle mezinárodního modelu. Návrh legislativních změn, který připravilo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV), má zajistit objektivnější a spravedlivější posuzování zdravotního stavu pacienta a vyloučit činnosti posuzované duplicitně. Změny v posuzování umožní novela zákona o sociálních službách a návrh zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Obě předlohy jsou součástí sociál-

ní reformy, která má přispět k zefektivnění práce orgánů státní správy, snížení administrativní zátěže pro uživatele služeb, lepšímu zacílení, adresnosti a účelnosti sociálních dávek. Většina změn má začít platit od ledna příštího roku. Při posuzování stupně závislosti hodnotí posudkoví lékaři funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost pacienta zvládat zákonem vymezené úkony. Dosud se v rámci jednotlivých 36 úkonů hodnotilo celkem 129 činností. „Současný zavedený přístup, založený na rozsáhlém věcném a bodovém hodnocení schopností posuzované osoby, je značně svazující a až rigidní. Vede k roztříštěnosti a neumožňuje v dostatečném rozsahu posouzení potřeb člověka,“ říká ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek. Na nepřehledný a nespravedlivý systém si stěžují i pacienti. Nový posudek navíc bude mít i další využití, nebude tedy docházet k tomu, aby byl jeden pacient posuzován pro různé dávky dvakrát i třikrát. Nově budou posudkoví lékaři popisovat v rámci 10 ucelených a věcně souvisejících oblastí každodenního života, jak pacient zvládá základní životní potřeby. Principem nového posudkového řešení je zpřehlednění dosavadního systému posuzování stupně závislosti. Vlastní posudkový proces spojený s posuzováním stupně závislosti slučuje stávající úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti do deseti vyšších celků. Jedná se o základní životní potřeby, jimiž jsou **mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost**. Navrhované řešení posuzování zdravotního stavu pro účely mimořádných výhod pro občany s těžkým zdravotním postižením a pro účely některých příspěvků sociální péče vychází z mezinárodního modelu (Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví), jehož aplikace je v ČR od roku 2010 závazná. Dosavadní metodika hodnocení vycházela z pojetí, jež vzniklo před dvaceti lety. Mezinárodní klasifikaci nerespektovala vůbec nebo jen velmi minimálně. „Posuzování zdravotního stavu, tak jak je modelováno v předkládaných návrzích zákonů, je inspirováno evropským vzorem, který je použit ve většině členských států EU,“ uvedl předseda Asociace zdravotně handicapovaných a poradce ministra práce a sociálních věcí Jaroslav Dembinný.

Přínos předkládaného řešení:

- zjednodušuje posudkový proces při zachování hodnocení rozhodných skutečností významných pro sociální začlenění, odpadají duplicitně hodnocené úkony
- respektuje mezinárodní model posuzování dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu
- zvyšuje objektivitu přístupu, která je vyšší při hodnocení 10 skutečností místo 36
- posiluje individuální a celostní přístupy k posuzovaným osobám
- snižuje administrativní zátěž posuzovaných osob
- umožňuje víceúčelové využití posudku
- zajišťuje kontinuitu posuzování stupně závislosti i kontinuitu dávkového řešení
- zvyšuje efektivitu činnosti lékařské posudkové služby sociálního zabezpečení
- nevyžaduje „znovuposouzení stupně závislosti“ nyníšších poživatelů příspěvku na péči ani držitelů mimořádných výhod pro občany těžce zdravotně postižené
- umožňuje zabezpečit potřeby dětí se zdravotním postižením jedním příspěvkem na péči
- zachovává sociální jistoty klientů systému a stabilitu dávkových systémů

Zachován zůstává dosavadní model čtyř stupňů závislosti, který dostatečně rozlišuje potřeby klientů systému. Vzhledem k podstatnému snížení počtu hodnocených skutečností (z 36 na 10) se stanovují nové podmínky pro zařazení fyzické osoby s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem do jednotlivých stupňů závislosti. Platí, že s počtem stupňů klesá samostatnost klienta a stoupá jeho závislost na systému. Zachovává se posuzování závislosti podle věku s odlišnými přístupy k posuzování dětí. Zpřehlednění posuzování stupně závislosti umožní i další využití posudku pro účely dávek pro osoby se zdravotním postižením – zjištění neschopnosti mobility nebo orientace se stane podkladem pro poskytování příspěvku na mobilitu. Příspěvek na mobilitu přispěje k vyrovnání příležitostí osobám se zdravotním postižením. Žadatelé

o dávky pro osoby se zdravotním postižením se nebudou muset opakovaně podrobovat posouzení svého zdravotního stavu. Samostatná posudková kritéria pak budou cíleně koncipována pro účely seznamu typů zvláštních pomůcek a poskytování příspěvku na zvláštní pomůcky a stanou se obsahem prováděcího právního předpisu. Přejícná ustanovení zajišťují plynulou změnu v posuzování i přiznávání dávek tak, aby nebyly ohroženy sociálních jistoty posuzovaných osob.

Zdroj: Tisková zpráva MPSV

Vláda znovu schválila balíček sociálních škrtů, které zrušil ÚS

Škrty v sociální oblasti, které s platností ke konci letošního roku zrušil v březnu Ústavní soud, budou zřejmě platit i v následujících letech. Ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek předložil identický návrh zákona vládě, která ho ve středu schválila. „Návrh zákona je věcně totožný s návrhem, který byl přijat na podzim. Samozřejmě s těmi úpravami, že jeho platnost je až od 1. ledna 2012 a že tu nejsou přechodná ustanovení pro rok 2011,“ konstatoval Drábek po jednání kabinetu Petra Nečase. Balíček škrtů umožnil pravicovému koaličnímu kabinetu miliardové úspory v sociální oblasti a snížení schodku státního rozpočtu. Kvůli zákonu se například nemocenská vyplácí po celou dobu nemoci ve výši 60 % denního vyměřovacího základu. Předtím se procento zvyšovalo po 30. dni nemoci na 66 procent, po 60. dni na 72 procent. Stát navíc nemocenskou proplácí až od 22. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti, namísto dřívějšího 15. dne. Do té doby zaměstnavatelé platí svým zaměstnancům náhradu mzdy.

Sociální příspěvek se novelou zákona omezil pouze na rodiny, kde jeden rodič pečuje o dlouhodobě nemocné nebo postižené dítě. Příspěvek dále náleží rodinám, kde alespoň jeden z rodičů je sám nezaopatřeným dítětem, tedy je mu méně než 26 let. Změnila se také výplata rodi-

čovského příspěvku ve tříleté a čtyřleté variantě. Porodné se kvůli balíčku škrťů vyplácí pouze za první narozené dítě, a to jen některým rodinám. Lidé registrovaní na úřadu práce nemohou pobírat dávky a současně pracovat. Lidé, kteří odcházejí ze zaměstnání na dohodu nebo na vlastní žádost, mají nárok pouze na nižší podporu v nezaměstnanosti.

Příspěvek na péči v takzvaném prvním stupni se snížil z 2 000 na 800 Kč měsíčně. Ústavní soud zrušil zákon, který umožnil přijmout balík 18 novel zákonů o úsporných opatřeních vlády, 14. března. Verdikt, kterým soudci vyhověli stížnosti 45 poslanců ČSSD, vynesl předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský s tím, že zákony pozbudou platnosti 31. prosince 2011.

Zdroj: MediaFax, MPSV

ZDRAVÍ

Příčiny hluchoslepoty:

Bardet-Biedlův syndrom

Bardet-Biedlův syndrom (BBS) je pojmenovaný podle G. Bardeta a A. Biedla. BBS je vzácná genetická porucha, která postihuje mozek a může způsobit více fyzických problémů včetně zhoršení intelektu a neurologických funkcí. Tento syndrom je charakterizován jako recesivně dědičné onemocnění, to znamená, že ani jeden z rodičů nevykazuje příznaky této poruchy, ale oba jsou nositeli recesivního genu, který způsobuje onemocnění. Rodiče, kteří mají jedno postižené dítě s BBS, mají 25% šanci, že jejich další děti budou také postiženy BBS. Rovněž je tu riziko dvě ku třem, že jejich děti, i když nejsou postiženy tímto syndromem, budou nositeli recesivního genu. Tento syndrom je velmi vzácný. Pravděpodobnost, že se najdou dva lidé, kteří mají tento recesivní gen, je velmi malá. Vyskytuje se u jednoho ze 70 000–100 000 živě narozených miminek. S BBS souvisí celá řada zdravotních problémů, mezi které patří:

- Poruchy zraku – hlavním klinickým projevem je dystro-
fie očních čípků (receptory sloužící k vnímání barev)
a tyčinek (receptory sloužící k vnímání světla), které jsou
umístěny na sítnici. Jde o atypickou retinitis pigmentosa,
která může vyústit až v úplnou slepotu. Dále je možný
výskyt šerosleposti, tunelového vidění, světloplachosti,
strabismu, snížené zrakové ostrosti, astigmatismu.
- Poruchy sluchu – u postižených se setkáváme s různými
sluchovými nedostatky v různém rozsahu.
- Obezita – projevuje se již v kojeneckém věku a přetrvává
i v dospělosti. Často je spojena s cukrovkou.
- Poruchy řeči nebo její opožděný vývoj.
- Syndaktylie – jde o srůst některých prstů jak na nohou,
tak na ruce.
- Brachydaktylie – krátké a zavalité prsty rovněž na všech
končetinách.
- Ataxie – jde o špatnou koordinaci a nerovnováhu.
- Mírná hypertonie – zvýšený svalový tonus především
v dolních končetinách.
- Kardiovaskulární anomálie – jde hlavně o hypertrofii
mezikomorové přepážky a levé srdeční komory a dila-
tační kardiomyopatie.
- Opožděný vývoj – mnoho dětí s BBS je opožděno při
dosahování hlavních vývojových mezníků včetně hrubé
motoriky, jemné motoriky, psychosociálních dovedností.
Je zde zpomalený růst, objevují se i duševní poruchy.
Mají problémy se socializací a sociální interakcí (jde o
problémy zapojit se do společnosti a mezilidských vzta-
hů).
- Anosmie – jde o sníženou či úplnou ztrátu čichu.
- Jaterní komplikace
- Polyurie – nadměrné močení.

BBS může být obtížně diagnostikován zejména u mla-
dých lidí, neboť mnoho příznaků není zatím zřejmých
a mohou se značně lišit u každého pacienta. U vět-
šiny jedinců postižených BBS se progresivní degene-
race sítnice a šeroslepost objevuje obvykle ve věku
9 let a úplná ztráta zraku se často vyskytuje do 15 let.

Neexistuje dosud žádná známá léčba pro progresivní zrakové problémy, které se často objevují u osob s BBS. Ale je toho hodně, co lze udělat pro přípravu jedinců se zrakovými problémy pro život. U očního lékaře by měly být přesně diagnostikovány a zkonzultovány specifické problémy, je velmi důležitá i spolupráce specialistů z jiných lékařských oborů.

Marta Zemanová

Na očkování proti klíšťové encefalitidě letos přispívají všechny zdravotní pojišťovny

Na očkování proti klíšťové encefalitidě, která způsobuje nehnisavý zánět mozkových blan nebo mozku, letos přispívají všechny zdravotní pojišťovny. Příspěvky se pohybují okolo 300 korun, pokryjí asi šestinu nákladů. Na nemoc není lék, očkování je nejúčinnější ochranou. Nejohroženější skupinou jsou lidé starší 50 let. Dospělí však dávají očkovat především své děti a na sebe nemyslí. Encefalitidou loni podle statistik onemocnělo přes 800 lidí, z toho téměř 60 % lidí bylo ve věku od 40 do 74 let. Dva pacienti na následky nemoci zemřeli. Kromě Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP) a Oborové zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank a pojišťoven (OZP), které přispívají pouze dětem (VZP do 15 let a OZP do 19 let), mohou pojištěnci čerpat příspěvky od všech ostatních pojišťoven bez věkového omezení. Některé pojišťovny nabízejí současně s příspěvkem na vakcínu i úhradu její aplikace lékařem. Hlavními kritérii pro výši příspěvku je věk pojištěnce a délka pojištění. Očkovat se lze celoročně. Každá dávka vyjde asi na 600 korun. Druhá dávka se aplikuje měsíc po první, třetí do roka. Ochrana vydrží nejméně tři roky. Poté je třeba aplikovat čtvrtou posilující dávku. K udržení dlouhodobé imunity je posléze potřeba nechat se přeočkovat každých pět let jednou dávkou, u lidí nad 60 let je třeba očkování zopakovat každé tři roky. V Česku se však nechává očkovat jen 16 % lidí a podle průzkumu 63 % populace o očkování vůbec neuvažuje.

SLUŽEBNÍ PLEMENA PSŮ PRO HANDICAPOVANÉ (2. část)

Labradorský retriever je skvělý společník

Přímými předky labradorských retrieverů (labradorů) jsou pravděpodobně novofoundlandští psi, jejichž menší krátkosrstá forma se též nazývala labradorský pes. Pojmenování pochází podle kanadského poloostrova Labrador, kam v minulosti hojně zajížděly rybářské lodě z Evropy. Názvem retriever byli původně označováni všichni lovečtí psi, kteří aportovali ulovenou zvěř z kanadských jezer a řek. Na ostrově New Foundland, ležícím nedaleko Labradoru, žily dva typy těchto psů, kteří vznikli křížením starých rybářských plemen, dovezených sem prvními osadníky z Evropy při osidlování Kanady. Rybáři je odnepaměti s úspěchem používali k donášení ryb a ulovených mořských ptáků z vody. Pro tyto vlastnosti se rybářští psi využívali nejen při rybolovu, ale i jako všestranně použitelní pracovní psi. Jedinou výjimkou je skutečnost, že se nikdy neuplatnili jako hlídači a obranáři. V drsných klimatických podmínkách podél pobřeží severovýchodní části Kanady tyto psi pro lovce velmi tvrdě pracovali. Později, snad začátkem 19. století, došlo k opětovnému dovozu těchto psů na rybářských lodích z Kanady do Evropy, konkrétně do Anglie. Poměrně velcí, ale milí psi svými vlastnostmi zaujali anglické lovce a chovatele, kteří z nich promyšleným šlechtěním vytvořili lovecké plemeno. Jako labradorský retriever byl pojmenován v roce 1839, kdy došlo k odlišení od novofoundlandských psů. V následujících letech 19. století lze hovořit o čistokrevném chovu a teprve roku 1904 byl labradorský retriever oficiálně uznán jako samostatné plemeno. V roce 1916 byl založen Anglický klub labradorského retrievera, který stanovil plemenný standard a současně se snažil o udržení čistoty tohoto plemene. V českých zemích se první labradorští retrieveri objevili až roku 1971 a okamžitě si získali velkou oblibu. Labradorští retrieveri jsou vždy

jednobarevní a vyskytují se ve zbarvení černém, žlutém a čokoládovém. Typickým znakem je krátká a hustá srst, která nadržuje vodu a psa chrání před nepřízní počasí.

Labradorský retriever patří v současné době mezi nejvyhledávanější pomocníky pro handicapované. Nejznámější je jejich funkce vodících psů pro nevidomé, ale jsou také velmi užiteční, až nenahraditelní, v roli asistentů tělesně postižených, hlavně vozíčkářů. Dále dokáží svým vynikajícím čichem varovat alergiky před stykem s nežádoucími chemickými látkami, rostlinnými pyly a jinými alergeny. Jako lovečtí psi se dnes labradorští retrieveri uplatňují už jen sporadicky. Výborně však pracují jako záchranářští psi, hlavně při povodních, a také při policejních akcích, jako je vyhledávání drog nebo výbušnin. Správný labradorský retriever je vždy vděčný za každou aktivitu. Má rád dlouhé procházky, chce být součástí každodenního života rodiny. Neupíná se jen na jednu osobu a nebojí se ani setkání s více lidmi. Je to velmi společenský pes, i k návštěvám se obvykle chová přátelsky. S dětmi vychází velmi dobře, nevadí mu hlasité zvuky, křičící a pobíhající děti. Reaguje obvykle dobrosrdečně a vyrovnaně, je inteligentní, živý a učenlivý, s velkou snahou vyhovět pánovi.

Dobře vychovaný labradorský retriever dokáže žít bez problémů s ostatními domácími zvířaty, ale kvůli svým loveckým sklónům je často pronásleduje, například slepice nebo králíky. Proto se tedy už od útlého mládí musí naučit, že tato zvířata nikdy nesmí honit. Jinak ovšem mívá obvykle nekomplikovanou povahu a výborně vychází s ostatními psy. Velké zalíbení nachází ve vodě, což je vrozené všem retrieverům i mohutným a dlouhosrstým novofundlandským psům. Protože labradorský retriever zbytečně neštěká, může být držen i v městském bytě, potřebuje ovšem denně dostatek pohybu a vhodné zaměstnání.

Obliba labradorského retrievera tkví zejména v jeho skvělé povaze, příkladné věrnosti páníčkovi a všeobecné přizpůsobivosti. Díky své pracovitosti a univerzální využitelnosti tento původně lovecký pes dobyt v podstatě celý svět a můžeme se s ním setkat na všech kontinentech.

Zdeněk Sedláček

Zajímavé kompenzační pomůcky

Vibrační budík Jumbo

- Velký LCD display (červený)
- Velký vibrační polštář
- Stroboskopické světlo
- Výběr možností signalizace: vibrace, světlo a zvuk, světlo a vibrace, vibrace a zvuk
- Jednoduché nastavování
- Velmi dobrá čitelnost údajů
- Nastavení jasu displeje, vibrace i zvuku
- Odbor sociálních věcí může přispět do 50 % ceny

Vibrační budík Sonic Boom

- Extra silný vibrační budík, ručičkový, modré podsvícení displeje, upravitelná hlasitost i tón, výkonný vibrační polštářek
- Signalizace světelná i zvuková + vibrační polštářek
- Jednoduché nastavování
- Vibrační polštářek je napájen napětím 12 V
- Nastavitelné +/- jasně modré podsvícení, které svítí během zvonění
- Nastavitelná hlasitost buzení od 0 do 113 dB
- Nastavitelná hloubka/výška tónu
- Možnost uchování času při výpadku proudu (baterie není součástí)
- Opakované zvonění po cca 4 minutách
- Balení obsahuje: budík, vibrační polštářek, adaptér
- Délka připojení vibračního polštářku: 1,93 m
- Odbor sociálních věcí může přispět do 50 % ceny

Bezdrátové zařízení umožňující poslech televizního přijímače nebo jiného zdroje zvuku Sennheiser

- Zařízení se skládá z vysílače (je na televizi) a přijímače = sluchátek (Sennheiser SET 830, Sennheiser SET 840) nebo je přijímačem „kolečko“ s indukční smyčkou (poslech na sluchadlo s cívkou)
- Jednoduchá obsluha, neruší okolí
- Vhodné pro poslech televize nebo rozhlasu atd.
- Odbor sociálních věcí může přispět do 50 % ceny

Osobní a přepážková indukční smyčka

Jednoduché řešení pro odstranění komunikační bariéry se širokým využitím (byt, informace, kanceláře, lékař, hotel, obchod, úřad, banka, škola).

Tento kompaktní mobilní systém pro poslech přes indukční smyčku výrazně zkvalitňuje komunikaci mezi pracovníkem a sluchově postiženým klientem – nositelem sluchadla. Tím výrazně přispívá k odstranění komunikační bariéry a snižuje psychickou zátěž sluchově postiženého. Mikrofon na zapnutém zařízení snímá hlas mluvčího, který je přenášen magnetickým polem indukční smyčky. Sluchadlo přijímá toto pole a umožňuje tak uživateli lepší poslech s menším rušením hlukem okolí, čímž se celá konverzace stává pro obě strany mnohem příjemnější a efektivnější. Dosah zařízení je přibližně do 1,5 metru.

Osobní smyčka má velmi jednoduchou obsluhu a je přenosná. Lze jí napájet z vestavěného akumulátoru a ze sítě 230 V/50 Hz. Díky symbolu na zařízení nedoslýchavý klient snadno identifikuje pracoviště, na kterém se mu bude lépe komunikovat. Zařízení umožní také úspěšně zaměstnat pracovníka se sluchadlem na pracovišti, kde je třeba komunikovat s klienty nebo se spolupracovníky.

Zařízení může být dovybaveno také externím mikrofonem pro případ využití při poslechu televize nebo rádiového přijímače.

Osobní zesilovač Sennheiser SET900

- Snadné řešení bezbariérovosti pro nedoslýchavé bez sluchadel a seniory
- Přenosná osobní zesilovací souprava ke komunikaci nebo k poslechu televize
- Unikátní kombinace dvou pomůcek – infra poslech na televizi nebo rádio a osobní zesilovač
- Elegantní do divadla i do společnosti
- Odbor sociálních věcí může přispět do 50 % ceny

Osobní zesilovač pro nedoslýchavé CLA9

- Snadné řešení bezbariérovosti pro nedoslýchavé bez sluchadel a seniory
- Přenosná osobní zesilovací souprava ke komunikaci nebo k poslechu televize
- Kvalitní a silný zvuk, odolnost proti zpětné vazbě (pískání)
- Odbor sociálních věcí může přispět do 50 % ceny

Majáček POM 1

Majáček POM 1 usnadňuje nevidomým osobám orientaci ve volném prostoru.

Pomocí tohoto majáku lze dočasně akusticky označit orientační bod (vchod do domu, lavičku na zahradě) nebo nebezpečné místo (výkop, stavební pracoviště). Je vhodný pro výuku prostorové orientace. Majáček POM 1 po zapnutí vydává opakovaně akustický signál. Druh signálu a opakovací periodu lze zvolit. Zařízení je napájeno z baterie 9 V, která vydrží přibližně na 40 dní nepřetržitého provozu. Maják nevyžaduje kromě výměny baterie žádnou údržbu. Pokud dojde k jeho namočení, otevřete zadní kryt, vyjměte baterii a nechte maják v pokojové teplotě vyschnout.

Technické údaje:

Napájení: baterie 9 V, 6F22

Odběr: podle nastavení, asi 0,1 – 0,5 mA

Rozměry: 27 x 68 x 110 mm

Hmotnost: 90 g

Cena: 580 Kč

Majáček POM 2

Majáček POM 2 usnadňuje nevidomým osobám orientaci ve volném prostoru. Pomocí tohoto majáčku lze dočasně akusticky označit orientační bod (vchod do domu, lavičku na zahradě) nebo nebezpečné místo (výkop, stavební pracoviště). Je vhodný pro výuku prostorové orientace. Majáček POM 2 po zapnutí vydává opakovaně akustický signál. Druh signálu a opakovací periodu lze zvolit. Zařízení je napájeno ze dvou baterií AAA, která vydrží přibližně na 30 dní nepřetržitého provozu. Majáček nevyžaduje kromě výměny baterie žádnou údržbu. Pokud dojde k jeho namočení, otevřete zadní kryt, vyjměte baterii a nechte maják v pokojové teplotě vyschnout.

Technické údaje:

Napájení: baterie 9 V, 6F22

Odběr: podle nastavení, asi 0,1 – 0,5 mA

Rozměry: 27 x 68 x 110 mm

Hmotnost: 90 g

Krytí: IP54

Cena: 580 Kč

Vyšetření sluchu – HearCheck Siemens

HearCheck Screener od společnosti Siemens vám nabízí rychlé, přesné a jednoduché vyšetření sluchu. Umožní vám vyhodnotit, zda je vyžadována péče od profesionálního lékaře foniatra. HearCheck Screener je pokročilé technologické zařízení, které umožňuje za pouhých 30 vteřin rychle, jednoduše a hygienicky zjistit stav sluchu. Výsledky máte k dispozici okamžitě. HearCheck Screener se snadno ovládá jedním tlačítkem a k jeho ovládání nejsou nutné speciální dovednosti. Zařízení využívá 2 testovací frekvence, 1 kHz a 3 kHz, v úrovni rozmezí od 20 do 75 dBHL. Výsledky lze použít jako orientační pro audiometrické měření.

Umožňuje: Zlepšit posouzení stavu sluchu; Vhodný pro předpřípravu a rozhodování se u výroby sluchadel; Snadné hodnocení dle barevných LED diod; Snadné použití s rychlou identifikací stupně sluchové ztráty; CE zdravotnického zařízení třídy 2a.

HearCheck Screener balení obsahuje: zařízení Screener, 1 blok pro záznam výsledků, Starter Pack do ucha ve tvaru šálků (25 ks), 2 baterie velikosti AAA a návod na použití.

Důležitá poznámka: Toto zařízení není audiometr a nemělo by být použito pro žádný jiný účel než screening.

*Pro Doteky připravila Zdena Jelínková
metodička o.s. LORM*

Na nových policejních recepcích budou od dubna pracovat zdravotně postižení

Policejní služebny v celém kraji dostaly v průběhu uplynulých čtyř let nové recepce. Pracovat by v nich měli civilní zaměstnanci, těch se ale policii nedostává, často v nich proto sedí uniformovaní policisté. Vedení krajského policejního ředitelství proto přišlo s unikátním projektem: Nabídnout tyto pozice zdravotně postiženým. Těch se letos v lednu přihlásilo několik desítek, výběrovým řízením prošlo úspěšně osmnáct lidí. Ti nastoupí k policii v dubnu. Nápad na zaměstnání zdravotně postižených se zrodil v hlavě krajského policejního personálního ředitele Tibora Gábora. „Mezi zdravotně postiženými je celá řada vzdělaných a velmi schopných lidí, kteří ovšem mají problémy najít práci jen kvůli svému handicapu. Vzhledem k tomu, že policie se potýká s nedostatkem civilních zaměstnanců, napadlo nás nabídnout některé pozice právě této skupině,“ sdělil Gábor. Od myšlenky k jejímu uskutečnění však byla dlouhá cesta. „Oslovili jsme Národní radu osob se zdravotním postižením a společně vypracovali projekt, na který jsme posléze získali dotaci z evropských fondů,“ přiblížil Gábor. Z Evropské unie přiteklo necelých šest milionů korun. Z těch bude financována rekvalifikace pracovníků a po dobu jednoho roku i jejich mzdy. Výběrovým řízením, které se uskutečnilo na začátku ledna, prošlo osmnáct lidí. Ty čeká série školení, na recepcce nastoupí k prvnímu dubnu. Je mezi nimi i Vladimír Vaverka, který bude pracovat přímo na krajském ředitelství. „V před-

chozím zaměstnání mi neprodloužili smlouvu, od ledna jsem se proto ocitl na úřadu práce. Ten mi také zprostředkoval nabídku od policie, na kterou jsem okamžitě kývl," prozradil Vaverka. Na práci se prý těší. „Není to příjemný pocit, být nezaměstnaný," domnívá se. Policie už teď řeší, jak zabezpečit platy nových zaměstnanců i v příštím roce, dotace totiž vystačí jen na jeden rok. „Ideální by bylo, kdyby se podařilo navýšit rozpočet na mzdy pro tyto pracovníky. To je ovšem složité. Proto je ve hře i vytvoření chráněných dílen nebo vypracování dalšího projektu," vysvětlil Gábor. Podle krajského policejního ředitele Jaroslava Skřičila by policie potřebovala civilních zaměstnanců mnohem více, než jich je schopna přijmout. „Pokud se podaří získat finanční prostředky, určitě budeme pozice na recepcích zdravotně postiženým dále nabízet. Navíc se u nás už teď inspirují i další krajská ředitelství," řekl Skřičil. Pracovníci recepce zprostředkovávají první kontakt mezi návštěvníkem a policií. Musí zjistit, s jakým problémem dotýčný přichází, a vyhledat policistu s příslušnými kompetencemi. Vyřizují také telefony, běžnou poštu a další administrativu.

*Jan Procházka
Lidé.cz – diskuze: Vozíčkáři*

Přístupová práva psů se speciálním výcvikem

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) usiluje o to, aby se zlepšila **přístupová práva psů se speciálním výcvikem a jejich uživatelů do různých objektů**. Meziresortní pracovní skupina hledá způsoby, jak by mohl účinně pomoci stát při výcviku vodicích a asistenčních psů. Stanovuje například, jaké dovednosti musí mít speciálně cvičení psi, kteří pomáhají lidem s postižením. Skupina složená z expertů z MPSV, ministerstev zemědělství, zdravotnictví a průmyslu a obchodu, z řad cvičitelů i uživatelů psích pomocníků se podílí na realizaci úkolu stanoveného Národním plánem vytváření rovných příležitostí pro osoby

se zdravotním postižením na období 2010–2014 a hledá věcné řešení pomoci. Ačkoli současný stav veřejných financí neumožňuje, aby mezi pomůcky, na jejichž pořízení bude stát přispívat prostřednictvím dávky (příspěvku na zvláštní pomůcky), byl zařazen vedle vodícího psa i pes asistenční, práce skupiny nekončí. Je třeba hledat jiné cesty zakotvení pojmu asistenční pes a úpravy tak důležitých oblastí, jako jsou například přístupová práva uživatelů psích pomocníků třeba do restaurací nebo obchodů. Počátkem letošního roku se konala samostatná schůzka členů pracovní skupiny z řad cvičitelů. Jako výsledek celodenního náročného vyjednávání obdrželo MPSV materiály, které definují dovednosti psích pomocníků. Navrhované povinné dovednosti vodících psů budou po drobných úpravách využity ve vyhlášce k zákonu o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Návrh tohoto zákona a změny souvisejících zákonů jsou částí sociální reformy, kterou letos MPSV připravuje. Materiály jsou nyní ve vnějším připomínkovém řízení. V návaznosti na práce na vyhlášce osloví MPSV zejména ministerstvo zdravotnictví, aby zlepšilo právní úpravu přístupových práv psů se speciálním výcvikem. S obdobným požadavkem se MPSV obrátí i na ministerstvo školství, ministerstvo dopravy a ministerstvo průmyslu a obchodu. Požadavek na zlepšení právního stavu MPSV podpoří tím, že uvedeným resortům předá výstupy dosavadní práce expertů – vymezení dovedností asistenčního psa. Další schůzky expertní skupiny budou věnovány například diskusi o nastavení vhodného modelu ověřování, zda vycvičený a předávaný čtyřnohý pomocník zvládá požadované dovednosti a poskytuje tak osobě se zdravotním postižením skutečnou a bezpečnou pomoc.

Zdroj: MPSV

OSOBNOSTI ZE SVĚTA

HLUCHOSLEPÝCH

Jack Clemo (1916–1994)

Jack Clemo byl anglický básník a spisovatel, jehož literární práci ovlivňovala získaná hluchoslepota.

Narodil se 11. 3. 1916 v Cornwallu. Jeho otec byl zabit na moři na konci první světové války. Vychovávala ho matka, která na něj měla rozhodující vliv. Clemo navštěvoval vesnickou školu, ale když mu bylo 13 let, bylo jeho formální vzdělávání ukončeno, neboť začal ztrácet zrak. Úplně oslepl v roce 1955. Když mu bylo 20 let, ztratil i sluch.

Jeho literární kariéra začala tím, že svá díla publikoval nejprve v místním tisku. Literární průlom přišel až s románem „Wilding graft“ vydaném v roce 1948. Za tento román Clemo dostal cenu Atlantic Award. V roce 1949 následovala jeho autobiografie s názvem „Vyznání rebela“, díky které začal být Clemo považován za pozoruhodného a originálního spisovatele. V roce 1951 vydal svou první básnickou sbírku „Clay Verge“, za kterou získal národní uznání, a v tomtéž roce byl na festivalu v Británii oceněn literární cenou. V roce 1971 získal titul „Poet of the Clay“. V roce 1981, ve věku 65 let, dostal čestný doktorát literatury na exeterské univerzitě.

Roku 1968, ve svých 50ti letech, se seznámil s Ruth Peatyovou, s níž se oženil. Clemo byl hluboce věřící, proto byl přesvědčený, že to byla Boží vůle, aby vstoupil do manželského svazku. Manželství mu pomohlo objevit světlejší stránku života. Svou lásku k Ruth vyjadřoval právě ve svých básních, jež spolu s rozpustilými vtípkami shrnoval na malých romantických kartičkách, které každý rok daroval Ruth.

Neočekávaný zvrat v jeho psaní nastal téměř na sklonku jeho života – po dvou cestách do Itálie. První cesta vedla do Benátek v roce 1987, druhá o šest let později do Flo-

rencie. V jeho poezii došlo k integrování osobního dramatu s italskou vírou, krajinou a historií.

Když mu bylo 65 let, jeho život byl dokonce i zfilmován. Byl režírován Normanem Stonem a vysílán televizní stanicí BBC v roce 1981. Žádná nahrávka tohoto pořadu se však nedochovala. O několik let později byl životopis Clema vydán i v knižní verzi. Jeho portrét je umístěn také v Národní galerii v Londýně.

Jack Clema zemřel ve Weymouthu 25. 7. 1994 ve věku 78 let.

Marta Zemanová

ZE SVĚTA

Mezinárodní konference o hluchoslepotě v září v Sao Paulu

Již 15. ročník mezinárodní Dbl konference o hluchoslepotě se uskuteční od 27. září do 1. října v Sao Paulu v Brazílii. Prostřednictvím tématu „Inkluze pro celoživotní příležitosti“ se budou na konferenci zkoumat možnosti, které mají hluchoslepí lidé pro rozvoj vztahů se svými rodinnými příslušníky, školami a odborníky, se kterými úzce spolupracují. Toto téma navazuje na téma poslední světové konference „Celosvětová spojení – prolomení izolace“, která se konala v roce 2007 v australském Perthu.

A co znamená zkratka Dbl? Deafblind International (Dbl) je světová asociace, která vznikla před 30 lety s cílem podporovat služby pro hluchoslepe prostřednictvím mezinárodní spolupráce. Dbl sdružuje odborníky, výzkumníky, rodiny a osoby s hluchoslepotou s cílem zvýšit povědomí o hluchoslepotě a podporovat rozvoj služeb, které umožní kvalitní život hluchoslepým dětem i dospělým.

Konferenci hostí brazilská organizace GRUPO BRASIL, síť organizací, které poskytují služby hluchoslepým lidem v Brazílii, a organizace ADEFAP, informační centrum ke

kombinovanému postižení a hluchoslepotě. Více informací lze najít na webových stránkách <http://www.acquaviva.com.br/siscone/>.

*Petra Zimermanová
ředitelka o.s. LORM*

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

JUBILEA

Ve třetím čtvrtletí roku 2011 oslaví svá životní jubilea tito členové nebo klienti o.s. LORM:

- 40 – Božena Valenová, Praha
- 55 – Anna Müllerová, Jindřichův Hradec
- 60 – Marie Honzáková, Letohrad
- 60 – František Eliáš, Praha
- 60 – Milena Košťálová, Zlín
- 80 – Božena Trinklová, České Budějovice
- 80 – Ludmila Bártová, České Budějovice
- 81 – Olga Opavská, Svitavy
- 82 – Anna Zemanová, Rožmitál p. Třemšínem
- 82 – Viktor Sedlář, Kladno
- 82 – Josef Jeřábek, Brno
- 83 – Eva Doležalová, Liberec
- 85 – Marie Váňová, Jihlava
- 86 – Libuše Světlíková, Plzeň
- 89 – Eleonora Hrdinová, Liberec
- 90 – Věra Švandová, Liberec
- 91 – Blažena Sedláková, Liberec

ZÁLIBY (HOBBY)

LÉČIVÉ A AROMATICKÉ BYLINY

Léčivý nápoj lapacho je čaj Inků

Čaj lapacho (vyslovujeme *lapačo*) je nápoj, který se získává z kůry stejnojmenného jihoamerického stromu, jehož původní domovinou je Brazílie, Bolívie, Peru, severní Argentina a Paraguay. Tyto stromy jsou opředeny pověstmi starých Inků a účinkům jejich kůry jsou připisovány až zázračné schopnosti, které poznalo už před mnoha staletími právě původní indiánské obyvatelstvo v Jižní Americe.

Lapacho rudé (latinsky *Tabebuia serratifolia*) je strom dorůstající výšky až 20 metrů, kmen dosahuje průměru až 75 cm. Kůra je poměrně hladká, na povrchu šedá, uvnitř červenohnědá. Velmi tvrdé dřevo je zelenohnědé, se žlutými krystalky, zvané lapachol. Listy jsou vstřícné, složené z 5 až 7 lístků, celokrajné nebo mírně pilovité. Pětčetné květy jsou uspořádány v jednoduchých vrcholičnatých květenstvích. Květ je růžový až tmavočervený, nálevkovitého tvaru s pětipyskatým okrajem. Kveté v suchém ročním období, nejčastěji v prosinci až únoru. Dožívá se úctyhodného věku 600–700 let.

Sběr se provádí odlupováním vnitřní vrstvy kůry, ukryté pod jeho šedou vnější kůrou. Čaj z této kůry má velice příjemnou chuť a teplou vůni, lehce připomínající vanilku.

Čaj lapacho se pro své nevšední léčivé účinky odedávna používal především k léčbě leukémie. Indiáni dříve z jeho kvalitního tvrdého dřeva vyráběli luky a různé nástroje, postupem času však výrazné léčivé účinky vnitřní části kůry předurčily tento strom ke zcela jiným účelům. V boji proti jedům a jiným škodlivinám v lidském organismu je kůra stromu lapacho plným právem považována za absolutní jedničku v bylinné léčbě. Lapacho je totiž nejen poměrně silným přírodním antibiotikem, ale je i vynikajícím antimykotikem. Působí nejen proti usazeninám a těžkým kovům, ale také proti mykózám a bakteriím. Poradit si dokáže i s přemnoženými kvasinkami. Léčí vaginální výto-

ky, ale i onemocnění kůže nebo úst, která jsou způsobená plísněmi. Lapacho příznivě ovlivňuje prokrvování celého těla a přispívá tak ke zdraví celého krevního oběhu. Posiluje srdce, játra, ledviny a povzbuzuje látkovou výměnu. Chrání organismus dokonce i při chemoterapii a brzdí rozvoj viru HIV. Podporuje tvorbu červených i bílých krvinek a zlepšuje zásobení buněk kyslíkem. Dále prokazatelně brzdí růst rakovinotvorných buněk a rovněž posiluje nervový systém. Dokáže zmírnit příznaky roztroušené sklerózy i Parkinsonovy nemoci. Tiší bolest, osvědčuje se zejména při migrénách, můžeme ho použít jako lék proti vnějším a vnitřním zánětům. Můžeme ho rovněž používat na lehčí formy respiračních onemocnění, jakými jsou nachlazení, nemoci dýchacích cest, kašel, rýma, bronchitida, chronické záněty dutin apod. Stejně tak s ním můžeme léčit záněty v trávicím traktu, např. žaludku a další. Normalizuje také výměnu cukru v krvi, je proto doporučován diabetikům. Čaj používáme po celou dobu potíží nebo jako prevenci.

Odvarem z lapacha lze také léčit záněty a infekční onemocnění kůže. Obklady a koupele jsou účinné u některých ekzémů, akné, oparů (virus herpes), bércových vředů a jiných potíží a poranění kůže.

K přípravě šálku silného čaje postačí jedna čajová lžička na běžný šálek vody. Toto množství se nejdříve asi 5 minut ve vodě povaří a dalších 15 minut nechá vyluhovat. Čaj můžeme pít teplý i studený, nejlépe působí ráno, když se vypije na lačno. Není nutné ho přislazovat, je velice lahodný, nanejvýš můžeme do něho přidat trochu medu. Denní spotřeba čaje lapacho by neměla přesáhnout 2 litry. Po třech týdnech pravidelného intenzivního užívání je nutná alespoň týdenní pauza. K nežádoucím účinkům patří ojedinělé alergické dráždění dýchacích cest nebo dermatitida (zánět kůže). Další vedlejší účinky lapacha nejsou známy, pouze při těžších horečnatých stavech nebo vážných infekčních chorobách jej nelze užívat. Do lapacha se rovněž vkládají velké naděje v rámci boje proti nádorům, systematickým průzkumem se vědci snaží odhalit látky a jejich kombinace, stojící za tímto neobvyklým a efektivním účinkem.

Zdeněk Sedláček

Z LITERÁRNÍ ČINNOSTI HLUCHOSLEPÝCH LORMÁKŮ

Srdíčko mechanické

Spirálka kotvičku přesně si podává,
kotvička spirálce sílu zas předává.
Tohle je budíku cosi jak srdíčko,
jen zoubek po zoubku točí se kolečko.

I další kolečka musí však něco hnát:
Jen hlavní pružina sílu jim může dát.
Sama se nemůže nových sil domoci.
Dočká se pružina nějaké pomoci?

Jen ruka lidská jí sílu svou předává,
člověku odměny za to se dostává.
Kdykoli na budík letmo jen pohlédne,
ihned ví údaje o čase potřebné.

Jen jeden údaj se od něho nedozví:
Ať prosí, jak prosí, budík to nepoví.
Člověk by vědět chtěl – tak už to chodívá,
zda málo času mu do konce nezbyvá.

I starý člověk má také své srdíčko.
Od koho dostane síly té maličko?
Za jeho pro druhé nezištné konání
dočká se alespoň trošičku uznání?

František Hynek

Pacienti zdravotníkům

Zdravotníci – zdravotnice,
je vás třeba převelice.
Obzvláště však po půlnoci,
nemůžem být bez pomoci.
Potřebujem vaši péči,
která obzvláště v noci léčí,
která obzvláště v noci hojí
a pacient se strašně bojí,
že ráno bude neveselé.
Proto hupky do postele
a není problém za kačku
zavolat si houkačku.

Sestřičky a lékaři,
snad se vám to podaří
dát mě brzy dohromady,
abych mohl s kamarády
sedět zase v pohodě
v začouzené hospodě.

Olga Opavská

Zdravotníci pacientům

Stará moudrost praví:
Šetřte si své zdraví!
Ať je neztratíte marně
v hospodě, nebo v cukrárně!
Organismus rychle chátrá –
srdce – ledviny – i játra.
Špatná je pak prognóza –
infarkt – vředy – skleróza!
Cigareta – ta vám sluší –
v oblacích vám halí duši,
v oblacích vám halí strasti,
ale má vás pěkně v pasti.
S nenápadnou lehkostí
užírám vám vnitřnosti.
Aniž někdo něco tuší,
užírám i jeho duši
a v cigaretovém splínu
přivolám si rakovinu.

Olga Opavská

VZKAZY MOUDRÝCH

„Je-li člověk nespokojený se svým stavem, může jej změnit dvěma způsoby. Buď změní podmínky svého života, nebo svůj duševní postoj. První není vždy možné, to druhé je možné vždy.“

Ralph Waldo Emerson

(25. května 1803, Boston – 27. dubna 1882, Concord, Massachusetts)

Americký unitářský duchovní, esejista, básník a filosof, který byl vůdčí postavou hnutí „transcendentalistů“, americké verze romantismu se zvláště blízkým vztahem k přírodě.

RECEPTY

Vítám u dnešního vaření všechny příznivce jednoduché a dobré stravy. Tentokrát jsem vám přislíbila zelňačku, stejně skvělou jako kulajda v minulém čísle. Právě na tuto labužnickou záležitost mi přišla spousta kladných ohlasů a mezi nimi od Dáši Kopáčové i recept na Troubový guláš s dotazem, zda by mohl být uveřejněný v příštím čísle Doteků. Jde o lahůdku velmi jednoduché přípravy, kterou zvládne i začátečník, takže ráda prosbě vyhovuji s tím, že na zelňačce si pochutnáme na podzim.

Troubový guláš

1 až 1,5 kg masa (hovězí nebo vepřové) nakrájet na kostky

3 až 4 velké cibule nakrájet nadrobno

5 stroužků česneku nasekat

2 lžičky gulášového koření

*3 lžičky sladké papriky
1 lžička pálivé papriky
3 polévkové lžíce solamylu
2 kostky masoxu
1 rajčatový protlak
sůl podle chuti
0,75 až 1 litr vody*

Podle chuti můžeme přidat čerstvou papriku, kozí rohy nebo feferonky, ale nemusíme. Vše vložíme do pekáče, přiklopíme a dáme do trouby vyhřáté na 250 stupňů. Pečeme hodinu (vepřové) až hodinu a půl (hovězí). V žádném případě neotvíráme a nemícháme. Jako příloha se hodí v podstatě vše: brambor, rýže, knedlík, těstoviny, chléb i rohlík a samozřejmě bramboráčky.

A teď už stačí jen uvázat zástěrku a s chutí do toho!

*Zdena Jelínková
metodička o.s. LORM*

MINISTERSTVA

DOTEKY. Bulletin o.s. LORM, Léto, číslo 67. Vychází čtvrtletně.

Vydává: o.s. LORM – Společnost pro hluchoslepé, Zborovská 62, 150 00 Praha 5.

Vychází ve zvětšeném černotisku, v Braillově písmu a jako zvuková nahrávka na CD-ROMu.

Sponzorství je vítáno a za sponzorské dary předem děkujeme.

Naše bankovní spojení: Komerční banka Praha Smíchov, číslo účtu: 19-1451940207/0100.

Šéfredaktor: Zdeněk Sedláček, Chlum 13, 264 01 Sedlčany, zsedlacekdoteky@seznam.cz.

Redakční rada: Zdeněk Sedláček (šéfredaktor), Zdena Jelínková (metodička),

Mgr. Petra Zimermanová (ředitelka)

Za o.s. LORM: Mgr. Petra Zimermanová, Zborovská 62, 150 00 Praha 5, tel: 257 325 478

Grafická úprava: Michal Vondráček, Tomáš Zach

Sazba a tisk: Fastr typo-tisk, Nad Budánkami II./13, Praha 5

Náklad: 160 černotiskových výtisků

Tisk a distribuce bodové a zvukové verze: Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, Ve Smečkách 15, 110 00 Praha 1, tel: 222210492, 222211523. Každé nové číslo zvukové nahrávky se zasílá na novém CD-ROMu. Distributorovi se vrací zpět pouze prázdný poštovní obal na slepecký tisk pro zaslání nového čísla Doteků na adresu KTN, která je vytištěná na štítku z druhé strany.

Osoby s hluchoslepotou a se zrakovým handicapem odebírají bulletin Doteky zdarma v rámci informačního servisu, který je součástí jejich sociální rehabilitace. Celoroční příspěvek pro členy o.s. LORM včetně distribuce činí 50 Kč. V elektronické podobě je bulletin Doteky bezplatně zasílán na odbory sociální a zdravotní péče. Doteky v elektronické verzi jsou zasílány všem zájemcům zdarma. Ostatní zájemci z řad veřejnosti (fyzické nebo právnické osoby), kteří mají zájem o specifické formáty (zvětšený černotisk, Braillovo písmo, zvuková nahrávka), se z důvodu vysokých výrobních nákladů spolupodílejí finanční částkou: roční předplatné na Doteky ve zvětšeném černotisku činí za čtyři čísla 400 Kč; v Braillově písmu a ve formátu zvukové nahrávky činí roční předplatné za čtyři čísla 800 Kč.

Starší i nová čísla bulletinu Doteky jsou zdarma veřejnosti přístupná na bezbariérových webových stránkách o.s. LORM ve formátech HTML, doc a PDF.

Objednávky přijímá o.s. LORM, Zborovská 62, 150 00 Praha 5, email: admin@lorm.cz. Časopis je rozesílán na základě objednávky členům o.s. LORM a ostatním osobám a organizacím, včetně povinných výtisků.

Na <http://www.lorm.cz/cs/doteky/> je k dispozici elektronická objednávka i ve formátu k vytištění.

Zaslané rukopisy, kresby a fotografie se archivují a vracejí pouze na vyžádání odesílatele.

Uzávěrka příspěvků do čísla 68 (Podzim 2011) je 15. 08. 2011

**Doteky vychází s pomocí nadačního příspěvku
Nadačního fondu Českého rozhlasu ze sbírky
Světluška. DĚKUJEME.**

o.s. LORM

Zborovská 62

150 00 Praha 5

tel: 257 314 012

tel/fax: 257 325 478

REGISTRACE MINISTERSTVA

KULTURY ČR č. E 11000